

Handläggare
Mats Dahlén
018- 727 43 83

Datum
2018-09-12

Darienummer
2016-004766- MI

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 27 september 2018

Yttrande angående överklagat ärende: tillstånd till fortsatt och ändrad verksamhet vid Vattenfall AB:s anläggningar i Boländerna

Föreläggande från Mark- och miljööverdomstolen om yttrande i mål M 5414-18.
Sista dag för svar 28 september 2018.

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande till Mark- och miljööverdomstolen enligt ärendets bilaga 1,

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Ärendet

I maj 2018 fick Vattenfall tillstånd till fortsatt och ändrad verksamhet vid sina anläggningar i Boländerna. Länsstyrelsen överklagade beslutet och Vattenfall skickade in ett anslutningsöverklagande. Länsstyrelsen medgavs prövningstillstånd för sin överklagan och den 3 augusti fick miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) ett föreläggande om att yttra sig angående det överklagade tillståndet. Nämnden medgavs uppskov med yttrande till som längst den 28 september.

Länsstyrelsen yrkar på att:

- Den nya ångpannan ska förses med elturbin senast ett år efter start.
- Precisering och viss delegation till nämnden av villkor för energieffektivisering.
- Strängare utsläppskrav avseende kväveutsläpp till vatten.

Vattenfall yrkar på att:

- Justering av villkor 27c och U3 så att de får meddela när hela lösningen för dagvattenfrågan är klar. Nuvarande skrivning säger att varje del ska meddelas separat.
- Förlängd tid för redovisning av U2 angående kontinuerlig provtagning av dioxiner och furaner.

Miljöförvaltningen föreslår bifall till samtliga yrkanden med följande reservationer:

- Avseende energieffektivitet villkor 22 kan mätning enligt EU- direktivets formel inte användas på hela anläggningen.
- Avseende utsläpp av kväve i villkor 7 kan länsstyrelsens yrkande på max 5 mg/l ammoniumkväve som månadsmedelvärde vara problematisk. En lösning kan vara att göra en justering uppåt under vinterhalvåret då halterna i Fyrisån är lägre men det bör utredas.
- Angående justering av tid för redovisning av dagvattenlösningen i villkor 27c och U3 ska kortare tid ges för redovisning av utredningsvillkoret och att det kopplas till när anläggningen står klar.

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Yttrande angående överklagat ärende: tillstånd till fortsatt och ändrad verksamhet vid Vattenfall AB:s anläggningar i Boländerna

Handläggare
Mats Dahlén
018- 727 43 83

Datum
2018-09-27

Darienummer
2016-004766- MI

Till Mark och miljööverdomstolen:
svea.avdelning6@dom.se
rubrik: Föreläggande MÖD i mål
M5414-18, aktilaga 6, dok id 1433715

Yttrande angående överklagat ärende: tillstånd till fortsatt och ändrad verksamhet vid Vattenfall AB:s anläggningar i Boländerna

Föreläggande från Mark- och miljööverdomstolen om yttrande i mål M 5414-18.

Härmed lämnar miljö- och hälsoskyddsnämnen följande synpunkter på yttranden från länsstyrelsen och Vattenfall i rubricerat ärende.

Länsstyrelsens yrkande avseende Elturbin

Länsstyrelsen yrkar på att det nya kraftvärmeverket senast ett år från idrifttagning förses med elturbin som minst ska kunna producera el motsvarande 1/3 av tillfört bränslevärde och med ångdata på minst 70 bar och 450 graders ångtemperatur. I andra hand yrkar länsstyrelsen att turbinen kan producera minst 25-30 MW elektricitet.

Nämnden ställer sig bakom länsstyrelsens krav på samtidig produktion av el senast 1 år efter idrifttagning av den nya ångpannan. Dock är formuleringen inte tillräckligt tydlig: det bör framgå att elturbinen ska vara installerad och redo för att kunna producera el ett år efter ångpannans driftsättning.

Nämnden har redan tidigare i yttranden pekat på behovet av samtidig elproduktion vid den nya ångpannan. Det är i synnerhet vintertid som problem med elförsörjningen kan uppstå. Det finns inte kapacitet i befintligt nät att helt täcka toppbehovet av el med el producerad utanför staden vintertid. Vissa åtgärder har gjorts i elnätet för att öka kapaciteten på externa elleveranser men åtgärderna bedöms inte som tillräckliga. Det befintliga kraftvärmeverket (KVV) har då kunnat leverera el under den särskilt besvärliga tiden. När KVV tas ur drift bedömer kommunen att det finns en avsevärd risk för underskott vissa perioder under den kalla årstiden. Det är ett scenario Uppsala kommun på alla sätt vill undvika och är ett tungt vägande skäl till att nämnden ställer sig bakom krav på elproduktion vid den nya ångpannan. Viktigt för framtiden är att anpassa samhället så att höga eleffektuttag kan undvikas vintertid. En sådan omställning tar dock tid och därför behöver Uppsala stad, tills omställningen är genomförd, en så god eltillgång som möjligt.

Länsstyrelsens yrkande villkor 22

Länsstyrelsen yrkar på omformulering och viss delegation till tillsynsmyndigheten av frågor om energieffektivisering av mindre vikt. Yrkandet innebär en precisering av vad som kommer att krävas då hänvisning ges till EU direktivet 2008/98 där energieffektiviteten för avfallspannor eldade med kommunalt fast avfall uppskattas enligt särskild beräkningsmetod. I tillståndsbeslutet står nu endast att förbränning av avfall ska ske med hög energieffektivitet och att årlig rapportering ska redovisas vad som gjorts föregående år för att minska förbrukning av råvaror och energi. Utöver detta yrkar länsstyrelsen också att Vattenfall årligen redovisar planerade energihushållningsåtgärder.

Nämnden ställer sig bakom länsstyrelsens yrkande men anser att ett eventuellt ändrat villkor ytterligare bör preciseras så att det tydligt framgår att effektivitetsberäkning enligt EU direktivet gäller befintliga avfallspannor (block 1,4 och 5) och den nya ångpannan om den i framtiden kommer att elda kommunalt avfall. Övriga pannor inom anläggningen bedömer nämnden inte tillämpliga enligt direktivet. Nämnden uppfattar regeln i direktivet främst som ett sätt att belysa att de pannor som eldar avfall gör det på ett effektivt sätt och inte bara för kvittblivning. Det kan finnas ett värde i att presentera avfallspannorna enligt direktivets regler inom och utom Sverige.

Länsstyrelsens yrkande avseende utsläpp kväve till Fyrisån

Max 5 mg/l ammoniumkväve som månadsmedelvärde. Max 4 ton totalkväve ut från rökgasrening på hela anläggningen. I andra hand yrkar länsstyrelsen på ett tvåårigt utredningsvillkor med krav på redovisning av vad som är möjligt att klara. Under utredningstiden är kravet max 7 ton totalkväve.

Nämnden vidhåller tidigare yttrande och stödjer länsstyrelsens yrkande om maximalt 4 ton totalkväve per år senast två år från lagakraftvunnen dom. Nämnden stödjer även länsstyrelsens andrahandsyrkande angående utredningsvillkor. Men ett eventuellt utredningsvillkor bör också redovisa utsläppens årstidsvariation. Vidare ställer sig nämnden bakom kravet på maximalt utsläpp av 7 ton totalkväve från rökgaskondenseringen under utredningstiden.

Nämnden anser att 5mg/l NH₄-N är ett rimligt krav men att Vattenfall kan få svårt att klara det året runt och förordar därför ett utredningsvillkor avseende månadsmedelvärdet där anpassning görs för vinterhalvåret. Vattenfall släpper över året enligt senaste miljörapporter i medeltal ca 1,6 mg/l. En ny ångpanna utan katalysator innebär sannolikt en fördubbling av årsmedelhalten. Sommartid är utsläppen nära noll men vintertid kan utsläppen vara betydande men då är Fyrisåns halt generellt lägre och utsläppet har mindre negativ påverkan. Med viss justering uppåt under vinterhalvåret skulle Vattenfall ha möjlighet att klara ett månadsmedelvärde hela året även med den tillkommande ångpannan. Helt klart finns en potential att installera katalysator, sluta delströmmar och bättre teknik i form av membranfiltrering mm. Nämnden anser att bästa tillgängliga teknik ska användas. Sammantaget talar detta för ett utredningsvillkor avseende månadsmedelvärdet för halten ammoniumkväve.

Vattenfalls yrkande avseende villkor 27c

I stället för "när respektive anläggning för uppsamling av dagvatten tagits i drift" vill Vattenfall att villkoret ska vara "när båda anläggningarna för uppsamling av dagvatten tagits i drift"

Nämnden har inget att invända mot att villkor 27c ändras. Nämnden har tidigare inte uppfattat att utredningsvillkoret kan innebära en hämsko för en bra sammantagen lösning för området kring nya ångpannan och kvarvarande ytor inom Vattenfalls arbetsområde. Nämnden utgår från att Vattenfall oavsett skrivning så snart som möjligt löser dagvattenfrågan.

Vattenfalls yrkande avseende utredningsvillkor U3

U3 hör ihop med villkor 27c på så sätt att Vattenfall inte vill låsa sig vid en skrivning som inte medger en bra gemensam lösning för hela området. Därför vill Vattenfall justera skrivningen så att den motsvarar ändringen i 27 c. Dessutom föreslår Vattenfall att utredningen ska lämnas in senast 5 år från lagakraftvunnen dom.

Nämnden anser att det är bra att Vattenfall föreslår en bortre tidsgräns för när dagvattenhanteringen ska vara klar. Nämnden anser dock att den bortre tidsgränsen bör kopplas till idrifttagande av den nya ångpannan. Nämndens förslag är senast 2 år efter den nya ångpannan tagits i drift.

Vattenfalls yrkande avseende utredningsvillkor U2

Angående vilka nivåer för dioxiner och furaner som är möjligt att nå samt förslag till villkor. Vattenfall yrkar på att få fyra år på sig efter lagakraftvunnen dom i stället för två år som domen säger. Vattenfall menar att Naturvårdsverket avsett att installationen ska vara klar efter två år och att provotiden därefter börjar. Vattenfall pekar också på att den här typen av utrustning tar tid att beställa och installera.

Nämnden har inget att invända mot att Vattenfall ges fyra år från lagakraftvunnen dom för utredningsvillkoret.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Susanna Nordström
nämndsekreterare